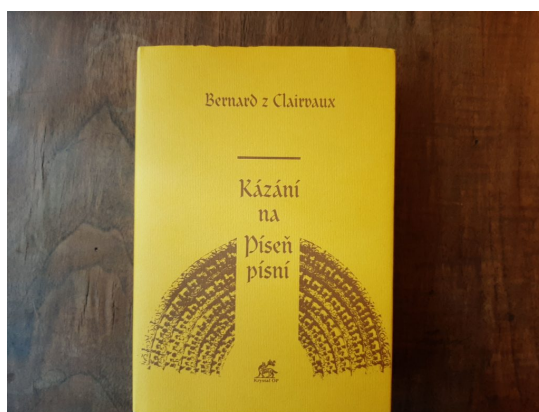

Recenzia knihy sv. Bernarda z Clairvaux: Kázání na Píseň písní

Branislav Krasnovský

15. júla 2021 ✝ Cirkev ✝ Recenzie

V čase letných dovolení by som rád predstavil knihu s názvom *Kázání na Píseň Písní*, ktorá vyšla v roku 2017 v českom vydavateľstve Krystal OP, a ktorej autorom je významný stredoveký teológ a filozof, sv. Bernard z Clairvaux. Ten patrí k pilierom stredovekej teológie a má čo povedať aj dnešnému čitateľovi. Kniha sa kúpiť v cene 18 – 25 eur, podľa kníhkupectva.

Zdroj: archív autora

Sv. Bernard z Clairvaux (1090 – 1153) je v prvom rade známy ako cirkevný učiteľ a majster rétoriky, autor nádherných modlitieb a veľký znalec Sv. písma. Jeho súčasníci zdôrazňovali najmä dva základné aspekty jeho osobnosti: vysokú vzdelanosť získanú usilovným štúdiom a presvedčivé a rozvinuté rétorické schopnosti či logické myslenie, ktoré mu pomáhali v učených teologických dišputách víťaziť nad protivníkmi (napr. spor medzi sv. Bernardom z Clairvaux a Ábelardom).

Pre sv. Bernarda z Clairvaux je samotná viera determinovaná vnútornou istotou, založenou na Sv. písme, inšpirácii Ducha Svätého či učením cirkevných autorít. V prípade pochybností alebo nejasností sv. Bernard z Clairvaux vždy podčiarkuje dôležitosť spoľahnutia sa na výroky učiteľského úradu katolíckej Cirkvi.

Aby sme dokázali lepšie pochopiť jeho učenie a názory, musíme si uvedomiť, že v centre záujmu sv. Bernarda z Clairvaux stojí živé spojenie s Bohom. Všetko podriaďuje jedinému cieľu – intenzívnejšie sa priblížiť k Bohu (nosný motív v traktáte *De diligendo Deo*), Bernardova cesta k Bohu má niekoľko stupňov, pričom kontemplatívnu modlitbu vníma ako citové prepojenie ľudského srdca a mysle s Bohom.

Predkladaná recenzovaná kniha sv. Bernarda z Clairvaux *Kázání na Píseň písní* určite nie je práve najjednoduchšie čítanie a aspoň základná orientácia v teologickej, či biblickej problematike je pre čitateľa veľkou výhodou. Na druhej strane však treba povedať, že predkladané dielo nepredstavuje primárne historicko-kritickú exegézu známej časti Svätého písma, ale v centre pozornosti sv. Bernarda z Clairvaux stojí duchovný a mystický rozmer, a pre autora je dôležité predstaviť vlastné pochopenie kontextu *Piesne*

piesní.

Dielo je obsahovo rozsiahle (takmer 500 strán informáciami nabitého textu) a samotný Bernard z Clairvaux toto dielo písal postupne takmer 18 rokov. Samozrejme sv. Bernard nie je prvý teológ v katolíckej Cirkvi, ktorý sa špeciálne venoval *Piesni piesní*, táto časť Sv. písma zaujala už cirkevných otcov 2. a 3. storočia a podnetné pripomienky k *Piesni piesní* mali aj takí veľikáni ako sv. Gregor Nysský, sv. Gregor Veľký, sv. Hippolyt Rímsky, či čiastočne kontroverzný (avšak môj obľúbený) Origenes a ďalší.

Celý text knihy, ktorú sv. Bernard z Clairvaux spracoval v 86 kázňach v období rokov 1135 – 1153, sa nesie v znamení bohato rozvetvenej intelektuálnej a empatickej výbavy autora. Je zaujímavé sledovať, proces tvorby knihy zo strany autora, pretože v konečnom dôsledku sv. Bernard v žiadnom prípade nevyčerpal celú exegetickú problematiku *Piesne piesní*. Počas písania mal tento stredoveký vzdelanec totiž obrovské množstvo iných vedľajších impulzov, tie ho častokrát zaviedli ďaleko od témy, ktorú chcel prvotne spracovať, takže neskorší vedci z radov teológov, ale aj literárnych vedcov dodnes vedú živú polemiku o tom, či naozaj sv. Bernard z Clairvaux tieto kázne prednášal len svojim spolubratom, alebo či cieľom tohto diela bolo predstaviť svoje dielo širšiemu vzdelanému a kontemplatívnej publiku.

Väčšina teológov vnímala v minulosti *Pieseň piesní* (ktorú možno z určitého uhla pohľadu vnímať aj ako milostnú poéziu) v rovine vyjadrenia vzťahu Ježiša Krista a katolíckej Cirkvi, prípadne Ježiša Krista a hľadajúcej duše človeka. Sv. Bernard z Clairvaux sa pri spracovaní tejto témy nebál vyjadriť svoje vlastné pocity a veľmi osobné vlastné povahové, intelektuálne či emocionálne povahové rysy.

Pre bližšie pochopenie – sv. Bernard z Clairvaux prežil v mladosti obdobie silnej duchovnej krízy, po ktorej však prežil veľmi intenzívny zážitok duchovného obrátenia a o tejto skúsenosti sa nikdy nebál hovoriť, pretože veril, že takto otvorený prístup bude mať v konečnom dôsledku pozitívny prínos pre čitateľa. Práve tento osobný rozmer, ktorý sv. Bernard z Clairvaux do *Kázaní na Pieseň písni* vložil, viacerí odborníci považujú za najvýraznejší prínos prekladaného diela, pretože kniha má čo povedať aj súčasnej generácii katolíkov, pripravených intenzívnejšie prežívať svoj osobný vzťah s Bohom.

Francisco Ribalta, Sv. Bernard z Clairvaux a Kristus

zdroj: wikipedia commons

Ako už bolo spomenuté, recenzovaná kniha obsahuje všetkých 86 kázni sv. Bernarda z Clairvaux v jednom zväzku, kniha však nemá kritický charakter, pretože vydavateľ vypustil paralelný latinský text, na základe ktorého by si mohol bádateľ overiť presnosť latinského prekladu (kritický rozmer majú niektoré nemecké, anglické, francúzske či španielske vydania). Kniha je určená pre širšie publikum, u ktorého sa nepredpokladá znalosť latinčiny a takisto v konečnom dôsledku vydavateľ knihy pravdepodobne ani neuvažoval nad vedeckými teologickými či literárnymi ambíciami čitateľa, ktorý si knihu zakúpi.

Cieľom vydavateľstva bolo sprístupniť širšej (čiastočne odbornej) verejnosti jedno z najznámejších diel významného francúzskeho teológa a svätca. Kniha, napriek svojej určitej náročnosti nie je však apriori určená len pre teológov, filozofov, historikov či literárnych vedcov, ale má potenciál zaujať a inšpirovať každého veriaceho čitateľa, ktorý má záujem prehĺbiť svoj vzťah k Bohu, pretože slová sv. Bernarda z Clairvaux sú aktuálne aj po takmer 900 rokoch.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/kniha-sv-bernarda-z-clairvaux-kazani-na-pisen-pisni/>